

פרק 3

בבית אחת התכופפנו פלנו, כדי שהאיש לא יבחין בנו.

שמענו אותו ממהר אל הבית שממולנו.

הוא נקש על הדלת.

שום קול לא נשמע מבפנים.

האיש נקש שוב.

התחבאנו בין השיחים, ולכן לא יכלנו לראות כלום. ראינו רק אור חור
שפנראה הגיע מהבית.

האור היה חלש ממש, כמובן. לא היה זה אור חשמל, אלא אור של נר
דולק.

"ווער איז דאס?" שאל קול תמה.

"עזריאל." קולה השקט של הדמות נשמע בברור בדממה של הלילה.

"וואס?" נדהם הקול שבבית.

הדלת נפתחה בחריקה.

צוחת בהלה נשמעה.

האיש, עזריאל, פתח בשטף מלים שלא הבנתי, מלים שנשמעו כמו אידיש.

"תבינו." לחש חיים.

"איך הגעת לכאן?" בעל הבית שבפתח הדלת נשמע המום. "למה אתה מסתתר?"

"אני מפחד שעוקבים אחרי." ענה עזריאל.

"מה??? למה שיעקבו אחריך?"

"אני כמו בתוך חלום בלהות." עזריאל נכנס אל הבית.

הדלת נסגרה.

"ואו," התנשף חיים.

"היינו צריכים להגיד מיד 'תבינו'." התאכזב שבתי.

"הם דברו באידיש." שרוליק היה נרגש. "הבנתי כל מה שהם אמרו!"

"מה?" דחק בו זרח. "מה הם אמרו?"

"עזריאל בקש סליחה שהוא הבהיל אותם." אמר שרוליק. "הוא אמר שהוא לא התכוון להבהיל, ושהוא הולך עם צעיף כי אסור שידעו שהוא קרוב משפחה שלהם."

בתוך הפית פכה אור הנר.

"תהיו בשקט." לחש חיים בתרדה. "אני שומע קולות!"

צעדים מהירים נשמעו מהרחוב. לא היו אלה פסיעות של אדם אחד, אלא של שנים.

הפסיעות הלכו והתקרבו.

"הוא נכנס כאן לאחד הבתים, אני בטוח." לחש מישוהו.

"גם לפני כן היית בטוח, ואז גלינו שהוא המשיך ללכת." אמר בחמיצות קול מבגר יותר.

"סליחה, הברון. לפני כן טעיתי, עכשו אני בטוח שהוא נעלם בערך כאן." אמר הקול הראשון. "הוא בטח נכנס לאחד הבתים, צריכים לבדק כאן."

"איך נבדק? כל הבתים חשוכים ושקטים."

"נחכה לו כאן בסביבה, עד שיצא."

"לא בטוח שהוא יצא בלילה."

"אז —"

"די כבר עם העצות שלך. תהיה רגוע בשקט. תן לחשב."

צרצרים נשמעו בחשכת הלילה.

נזהרנו לא להשמיע קול.

"אתה תחכה כאן." קולו של האיש המבגר נשמע בברור במקום שבו היינו. "אני אמשיך ואחפש הלאה, ואתה תשמר כאן."

"בסדר גמור, אדוני הברון. נעשה מה שאתה אומר."

פסיעות הלכו והתרחקו, הפעם פסיעות של איש אחד.

רחש קל נשמע לידי.

זה הִיָּה חַיִּים. הוא זָחַל בְּשֶׁקֶט עַל אַרְבַּע. לָאֵן ?

הִיָּינוּ סְגוּרִים בֵּין הַשִּׁיחִים.

לָמָּה הוא זָחַל ?

אִמְצָתִי אֶת הָעֵינִים כְּדִי לִרְאוֹת בַּחֲשָׁד.

חַיִּים זָחַל לַתּוֹךְ הַשִּׁיחִים.

לַתּוֹךְ ?

לֹא מִמֶּשׁ.

רוּחַ נִמּוֹךְ הִיָּה בַתּוֹךְ הַשִּׁיחִים, כְּמוֹ מַחֲלָה שְׂדֵרְכָּהּ אֶפְשָׁר לַעֲבֹר. הִיָּה זֶה רוּחַ קְטַנָּטוֹן, רוּחַ שְׁיֵלֵד יְכוּל לַעֲבֹר בּוֹ בְּקֶשֶׁי חַיִּים הַזִּיז עֲנָפִים הַצָּדָה כְּאֶשֶׁר הִתְאַמֵּץ לְהִתְקַדֵּם בַתּוֹךְ הַמַּחֲלָה. הוּא זָחַל מִשֶּׁם הַחוּצָה.

מָה הוּא עוֹשֶׂה ?

הָאֵם הוּא רוֹצֶה לְהִקְשִׁיב לַדְּבוּרִים שֶׁבַתּוֹךְ הַבַּיִת ?

אוֹ שְׂאוּלִי הוּא רוֹצֶה לְהִזְהִיר אֶת עֲזָרְיָאֵל וְלֹמֵר לוֹ שְׂאֲכֵן רוֹדְפִים אַחֲרָיו וְאוֹרְבִים לוֹ בְּרָחוּב ?

הַחֲלָטָתִי לִזְחַל אַחֲרֵי חַיִּים.

הַמַּחֲלָה הִיָּתָה צָרָה כָּל כּוֹף, עַד שֶׁבִּקְשִׁי הַצִּלְחָתִי לְהַכְנִס לַתּוֹכָהּ. דְּחַפְתִּי עֲנָפִים לַצִּדָּדִים עִם הַיָּדִים. חֲשָׁף הִיָּה בָּפָנִים. לֹא רָאִיתִי כְּמַעַט כָּלוּם, רַק הַרְגָּשְׁתִּי רִיחַ חֲזָק. רִיחַ מֵתוּק-חֲמוּץ שֶׁהִגִּיעַ מִהַשִּׁיחִים. רִיחַ שֶׁל פָּרִי.

יֵצְאתִי מִהַמַּחֲלָה אֶל הָאֲוִיר הַפְּתוּחַ. מִצַּד זִמִּין הִיָּתָה שׁוֹרָה שֶׁל שִׁיחִים נוֹסְפִים. הַפְּרָחִים הַלְּבָנִים שֶׁעָלִיָּהֶם בָּהֶקוּ בְּאוֹר הַיָּרֵחַ. אַחֲרֵיהֶם עָמַד הַבַּיִת. שְׁבִיל הַפְּרִיד בֵּין הַשִּׁיחִים לְבֵין הַבַּיִת.

ראיתי בברור את הדלת עליה דפק עזריאל לפני כן. חלון פתוח היה בבית, לא רחוק מהדלת.

חיים חצה את השביל בזחילה שקטה, והתקדם על ארבע לכוון החלון. הבטתי בחשש לכוון הרחוב. מישוהו נמצא שם, זה ברור. מישוהו העומד ומחכה שעזריאל יצא לרחוב. המישוהו הזה עלול להכנס בכל רגע לחצר. לזחל בכל זאת אל החלון?

בעצם האיש ההוא אינו יודע שעזריאל נמצא בבית הזה, שליידנו. הוא בודאי מחכה לו ברחוב. החלטתי.

זחלתי גם אני בשקט אל מתחת לחלון, לצדו של חיים. "אז אין סכוי שפון איכנר הצליח לעקב אחריך עד לכאן." שמעתי את בעל הבית אומר.

"זה אפשרי." ענה עזריאל.

"פון איכנר לא יעז להכנס לשטח של דפסות ורשה. הקיסר נפוליאון שולט פה!"

"אתה לא מכיר את פון איכנר. הוא נחוש כל פלו לתפס את הבוגד, אין דבר שהוא לא יעז לעשות בשביל זה."

"עזריאל, פון איכנר הצליח להפחיד אותך יותר מדי."

"אייך לדעתך הוא מצא אותי בישיבת וולוז'ין? למדתי בישיבה שנתים וחצי! כבר כמעט שכחתי ממנו."

"את זה עוד אפשר להבין. וולוז'ין היא בצד הרוסי. בלובלין ובולוז'ין פון איכנר לא צריך להזהר כמו כאן. פה, אם יתפסו אותו, יוציאו אותו להורג."

"טוב, דוד נחום. אין בשביל מה להתנפח." קולו של עזריאל היה עיף.
 "אתה חושב שאני מגזים בהחירות שלי, ואני בכל זאת רוצה להזהר. עוד
 מעט זה ממילא יגמר. הבנתי שאין בררה. יש רק משהו אחד שאני יכול
 לעשות כדי שפון איגנר לא יוכל לרדף אחרי יותר, וזה משהו שרציתי
 לעשות כבר מלכתחלה."

"מה?" קולו של נחום היה מתוח, ובאותו רגע שמעתי אשה קוראת:
 "נחום, עם מי אתה מדבר?"

"עזריאל הגיע." ענה נחום.

"מה? עזריאל?" בבת אחת נעשה קולה נרגש. "עזריאל? זה אתה?"

"כן. אני כאן. הגעתי אליכם."

"אני לא מאמינה! כמה חפינו לך! שאול קרא את המכתב האחרון שלך
 כל כך הרבה פעמים, עד שהוא יודע אותו בעל פה. הוא לא מפסיק לדבר
 עליך. הסברתי לו שאתה בנראה כבר לא מצליח לשלח מכתבים, כי
 השמירה בגבולות נעשתה קפדנית יותר, וקשה למצא אנשים שחוצים את
 הגבול."

"זה באמת כך?"

"אז איך הגעת אתה בעצמך? למה בלילה? ולמה אתם יושבים בחשך? אני
 אלף להעיר את שאול. הוא יהיה מאשר כל כך לראות שהגעתי!"

"לא, דודה לאה. אל תעירי אותו."

"למה?" היא נדהמה.

"אסור שהילדים ידעו שאני כאן."

"מה? למה? גם שאול לא? שאול חייב לדעת. אין לך משג עד כמה אתה
 חשוב בשבילו."

”הוא חָשׁוּב בְּשִׁבְלִי לֹא פָחוֹת, וּבְשִׁבְלִי אֲנִי חַיֵּב לְהִזָּהֵר. אֲנִי לֹא רוֹצֶה
שֶׁיַּעֲלֶה בְּדַעְתּוֹ שֶׁל מִיִּשְׁהוּ לְקַחַת אֶת שְׂאוֹל כִּבֵּן עֲרֶכְהָ.”

